

AH-21140

Seat No. _____

First Year B. A. (Non CBCS) Examination

February – 2016

Sanskrit : Paper - II

(संस्कृत साहित्येतिहासः – ६० गुण)

(दण्डिविरचितम् – दशकुमारचरितम् – (ऊ.-६) – ४० गुण)

(New Course) (Optional - II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- १ संस्कृत काव्यनो उद्गम-विकासनी प्रक्रिया आवेजो. २०
 1 Describe the origin and development of संस्कृत काव्य। 20

अथवा / OR

- १ 'मृच्छकटिकम्'ने आधारे शुद्रकनुं नाट्यकार तरीके मूल्यांकन करो. २०
 1 According to 'मृच्छकटिकम्' evaluate शुद्रक as a dramatist. 20

- २ 'नैषधियचरितम्' अथवा 'शिशुपालवध'नुं महाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो. २०
 2 Evaluate 'नैषधियचरितम्' or 'शिशुपालवध' as an epic. 20

- ३ 'वासवदत्ता'ने आधारे 'सुबन्धु'नुं गद्यकार तरीके मूल्यांकन करो. २०
 3 According to 'वासवदत्ता' evaluate the 'सुबन्धु' as a prosswriter. 20

अथवा / OR

- ३ नीचेनामांथी कोर पशु बे पर परिययात्मक नोंध लजो : २०
 3 Write introductory notes on any two of the following : 20

(१) विक्रमोर्वशीयम्।

(२) गीतगोविन्दम्।

(३) बुद्धचरितम्।

(४) स्वप्नवासवदत्तम्।

૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેનો અનુવાદ કરો : ૧૨

4 (a) Translate any **two** of the following : 12

(૧) અસ્મિન્નેવ ચ ક્ષણે કિમ્મપિ નુપૂરક્વણિતમુપાતિષ્ઠત્। આગતા ચ કાચિદઙ્ગના। દૃષ્ટ વૈવ સ એનામુત્ફુલ્લ દૃષ્ટિરુત્થાયોપગૂહયોપગૂઢ કણ્ઠશ્ચ તેયા તત્રૈવોપાવિશત્। અશંસશ્ચ – સૈષા મે પ્રાણસમા, યદ્વિરહો દહન ઇવ દહતિ મામ્। ઇદં ચ મે જીવિતમપહરતા રાજપુત્રેણ મૃત્યુનેવ નિરુષ્મતાં નીતઃ। ન ચ શક્ચાનિ રાજસૂનુરિત્યમુષ્મિન્યાપમાચરિતુમ્। અતોઽનયાત્માનં સુદૃષ્ટં કારયિત્વા વ્યક્ષ્યામિ નિષ્પ્રતિક્રિયાન્પ્રાણાન્ ઇતિ।

(૨) અહં ચાનઙ્ગવિહ્વલઃ સ્વવેશ્મ ગત્વા કોશદાસેન યત્નવદત્યુદારં સ્નાનભિનાદિકમનુભાવિતોઽસ્મિ। સાયં ચોપસૃત્ય ચન્દ્રસેના રહસિ માં પ્રણિપત્ય પત્યુરંસમંસેન, પ્રણયપેશલમાઘટટયન્ત્યુપાવિશષ્ટ। આચષ્ટે ચ હ્યષ્ટઃ કોશદાસઃ – ‘ભૃયાસમેવં યાવદાયુરાયતાક્ષિ’ ! ત્વત્પ્રસાદસ્ય પાત્રમ્। ઇતિ। મયા તુ સસ્મિતમભિહિતં – સખે ! કિમેતદાશાસ્યમ્

(૩) અથ તમાદાય તસ્ય હસ્તે દત્ત્વા વક્ષ્યસિ – ‘પુત્ર। તવેયં માર્યાસર્ણીં નિધિપતિદતસ્ય સર્વશ્રેષ્ઠિમુખ્યસ્ય કન્યા કનકવતી નામ। ત્વાનિયમનવસ્થો નિષ્કરુણ – શ્ચેતિ રત્નવતી નિમિત્તમત્યર્થ નિન્દતિ। તદેષ કન્દુકો વિપક્ષધનં પ્રત્યર્પણીયમ્’ ઇતિ। સ તથોક્તો નિયતમુન્મુખી ભ્રય તામેવ પ્રિયસર્ણીં મન્યમાના માં બદ્ધાજ્જલિ યાચમાનાયૈ મહયં ભૂયસ્ત્વપ્રાર્થિતઃ સાભિલાષમર્પયિષ્યતિ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. ૮

(b) Explain with reference to context any two of the following : 8

(૧) તસ્યાઃ કિલ હસ્તે વિન્યસ્તં કમલમ્ અસ્યાસ્તુ હસ્ત એવ કમલમ્।

(૨) નાસ્ત્યદારાણામનનુગુણદારાણાં વા સુખં નામ।

(૩) ચિત્રૈયં દૈવગતિઃ।

(૪) અવિમૃશ્યકારિણાં હિ નિયતમનેકાઃ પતન્ત્યનુશાય પરમ્પરાઃ।

- ૫ ‘દશકુમારચરિતમ્’માં પ્રતિબિંબિત થતી સામાજિક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. ૨૦
- 5 Describe the social position reflected in ‘દશકુમારચરિતમ્’। 20

અથવા / OR

- ૫ વિવરણાત્મક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૨૦
- 5 Write short notes : (any two) 20

- (૧) ધૂમિની વૃતાન્તમ્
- (૨) દંડીનો સમય
- (2) Time of દણ્ડીન્।
- (૩) નિતમ્બવત્યાવૃતાન્તમ્।
- (૪) કન્દુકાવતીનું પાત્રાલેખન.
- (4) Character of કન્દુકાવતી।